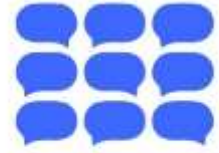

**Evropski
odbor regij**

**european
youth forum**

Evropska listina o mladih in demokraciji

- a) V Listini so predstavljena konkretna priporočila za demokratično udeležbo mladih v družbenem, političnem in državljskem življenju na treh ravneh upravljanja: lokalni in regionalni, nacionalni ter evropski ravni. Namen Listine je vzpostaviti in utrditi mladim prijazen demokratični prostor, da bi zagotovili formalno, stalno in trajno zastopanost mnenj mladih v Evropski uniji.
- b) Listina sledi participativnemu pristopu, tako da vključuje mlade prek številnih mladinskih organizacij, vključno s podmladki nacionalnih in evropskih strank ter skupnostjo mladih izvoljenih politikov.
- c) Predlagana priporočila, ki so jih podali zgoraj omenjeni predstavniki mladih, se uporabljajo kot smernice za razpravo in kot primeri, po katerih se lahko zgledujemo.
- d) Teme Listine so razdeljene na naslednja štiri področja:
 - 1. Izobraževanje, sodelovanje, obveščanje
 - 2. Opolnomočenje mladih, vodenje in demokratična udeležba
 - 3. Vloga novih tehnologij in digitalizacije
 - 4. Vključevanje vidika mladih v politike in politično zastopanost

I. Priporočila o izobraževanju, sodelovanju in obveščanju

Lokalna in regionalna raven:

1. Okrepiti državljansko vzgojo in izobraževanje o Evropski uniji na vseh ravneh izobraževanja kot temeljna dejavnika, ki omogočata dejavno in ozaveščeno državljanstvo ter demokratično udeležbo, pri čemer je treba mladinske organizacije priznati in podpreti kot strokovna središča, v katerih poteka tudi državljanska vzgoja.
2. Zagotoviti, da so šole same demokratične institucije, ki učence vključujejo v demokratične strukture in vključujejo participativne pobude v državljansko vzgojo, ter hkrati spodbujati razvoj državljanskih veščin zunaj šolskih prostorov, na primer s projekti v lokalnih skupnostih, ki obravnavajo aktualna vprašanja.
3. Okrepiti mladinsko delo, da bi mladi pridobili kompetence za demokratično kulturo, in mladim zagotoviti forum za dejavno udejstvovanje v družbi že od zgodnje mladosti.

Raven držav članic:

4. Financirati državljansko vzgojo v okviru formalnega in neformalnega izobraževanja ter soustvarjati učne načrte v partnerstvu z mladinskimi organizacijami.
5. Izboljšati razpoložljivost vključujočih mladinskih prostorov, vzpostaviti informacijska vozlišča, ki se bodo vodila skupaj z mladimi, ter vzpostaviti in usklajevati spletne platforme za obveščanje o zadevah, povezanih z mladimi, in za razširitev sodelovanja.
6. Priznavati in potrjevati kompetence in spretnosti, pridobljene z mladinskim delom, prostovoljstvom, neformalnim izobraževanjem in priložnostnim učenjem, tudi v mladinskih organizacijah.
7. Priznavati vlogo nacionalnih institucij – kulturnih, izobraževalnih in vladnih – pri zagotavljanju, da so informacije o mladinskih programih in politikah, ki se nanašajo na mlade, tem enostavno dostopne, tudi premalo zastopanim in manjšinam.

Raven EU:

8. Okrepiti in spodbujati programe EU za mlade ter obravnavati obstoječe ovire, kot so finančne ovire, da bi povečali udeležbo in omogočili več mladim, vključno z mladimi iz prikrajšanih skupin, da pridobijo izkušnje v drugih državah EU, ter take izkušnje priznati tudi s študijskimi kreditnimi točkami.
9. Izboljšati dostopnost informacij o programih EU za mlade, zlasti prek družbenih medijev, ki jih uporabljajo mladi.
10. Boriti se proti dezinformacijam, polarizaciji in kaznivim dejanjem iz sovraštva.

II. Priporočila o opolnomočenju mladih, vodenju in demokratični udeležbi

Lokalna in regionalna raven:

11. Podpirati vzpostavljanje in varovanje presečnih demokratičnih prostorov za mlade in s strani mladih, da bi zagotovili formalno, stalno in trajno zastopanost mnenj mladih v ciklu oblikovanja politik, pri čemer je treba zagotoviti, da so taki prostori na voljo v mestih in na podeželju.
12. Vključiti rezultate lokalnih in regionalnih posvetovalnih dialogov in pobud v lokalno/regionalno odločanje ter izvajati mehanizme stalnega sodelovanja namesto izoliranih pobud.
13. Zagotoviti zadostno in trajnostno finančno in strokovno podporo mladinskim centrom in mladinskim organizacijam, zlasti tistim, ki se ukvarjajo s prikrajšanimi skupinami.
14. Spodbujati in krepiti učinek obstoječih lokalnih mladinskih svetov ter po potrebi ustanoviti nove, hkrati pa zagotoviti, da jih vodijo mladi po presečnih demokratičnih načelih in da imajo konkretna orodja za prispevanje k oblikovanju ustreznih politik.
15. Uporabiti mehanizem participativne priprave proračuna za večje prevzemanje odgovornosti med mladimi.

Raven držav članic:

16. Razširiti varen in mladim prijaznejši državljanski prostor ter zaščititi državljanske in politične pravice mladih.
17. Povečati trajnostno in strukturno finančno podporo mladinskim organizacijam, da bodo lahko v duhu solidarnosti in vključevanja še naprej spodbujale udeležbo mladih v demokratičnem življenju in prispevale k izboljšanju državljskih veščin.
18. Sodelovati z lokalnimi in regionalnimi podružnicami mladinskih organizacij, da se pripravi ocena učinka z vidika mladih¹, hkrati pa mlade vključevati v procese oblikovanja politik in zagotoviti blažitvene ukrepe, če bi nova politika negativno vplivala na mlade.
19. Sodelovati z reprezentativnimi študentskimi organizacijami in sindikati ter olajšati njihovo ustanavljanje tam, kjer ne obstajajo.
20. Razmisliti o znižanju starostne meje za pridobitev volilne pravice, da bi spodbujali in pospeševali demokratično udeležbo mladih, skupaj z ustreznim političnim izobraževanjem za nadaljnjo podporo udeležbi na volitvah.

¹ Ocena učinka z vidika mladih je orodje, ki zagotavlja, da se mladi upoštevajo pri odločanju o novih politikah in zakonih. Na podlagi take ocene bi lahko oblikovali boljše politike, ki bodo dolgotrajne in učinkovite, ter hkrati zmanjšali neenakost in upoštevali potrebe sedanjih in prihodnjih generacij.

Raven EU:

21. Podpirati države članice ter lokalne in regionalne oblasti pri vzpostavljanju mladim prijaznih demokratičnih prostorov v sodelovanju z mladimi, da bi spodbudili vodstveno vlogo mladih in zagotovili vključevanje vprašanj, ki so pomembna za mlade.
22. Zagotavljati večjezično podporo za izmenjavo najboljših praks z mladinskimi organizacijami, zlasti tistimi, ki se ukvarjajo z najranljivejšimi mladimi.
23. Izhajati iz izkušenj, pridobljenih v okviru Konference o prihodnosti Evrope, da bi dodatno razširili mehanizme udeležbe in posvetovanja z mladimi ter v celoti izkoristili že obstoječe mehanizme, kot je mladinski dialog EU, ter zagotoviti, da se rezultati spremljajo in upoštevajo v postopkih odločanja.
24. Uveljavljati načela zaposlovanja z dostojnim plačilom, ki bodo zagotovila, da lahko evropski mladi pridobijo visokokakovostne delovne izkušnje v evropskih in političnih institucijah pod varnimi in poštenimi pogoji; spodbujati presečno udeležbo mladih pri oblikovanju evropskih politik.

III. Priporočila o dostopu do novih tehnologij in digitalizaciji

Lokalna in regionalna raven:

25. Okrepiti digitalno pripravljenost šol ter učiteljem in učencem zagotoviti usposabljanje za izboljšanje digitalnih spretnosti, medijske pismenosti in kritičnega razmišljanja, tudi o uporabi osebnih podatkov.
26. Razviti brezplačne storitve za posojanje digitalnih naprav na javnih mestih, kot so knjižnice ali občinske stavbe, in v šolah, da se olajša dostop do novih tehnologij in podpre pristop učenja skozi prakso.

Raven držav članic:

27. Zagotoviti cenovno dostopno hitro internetno povezljivost za vse, tudi na manj razvitih, oddaljenih ali podeželskih območjih, zlasti za formalne in neformalne izobraževalne ustanove, vključno z mladinskimi centri, po potrebi s sporazumi z lokalnimi ponudniki internetnih storitev.
28. Zagotoviti, da lahko mladi sodelujejo v demokraciji z digitalnimi orodji, ki so varna, enostavno dostopna, neomejena in uporabniku prijazna.
29. Preučiti alternativne metode glasovanja, kot je e-glasovanje, da se omogoči širša udeležba z učenjem iz najboljših praks.
30. Oblikovati in sprejeti politike, strategije in pravne okvire, ki podpirajo digitalno dobro počutje mladih, vključno z varstvom podatkov, varnostjo interneta ter zaščito pred diskriminacijo na spletu in sovražnim govorom.

31. Odpraviti digitalno vrzel med regijami/mesti in hkrati zagotoviti možnost izražanja mnenj na druge načine, ne le prek digitalnih kanalov.

Raven EU:

32. Oblikovati politike in zakonodajne okvire za spodbujanje zasebnosti in varnosti na internetu in v družbenih medijih.
33. Zaščititi civilno družbo in mladinske organizacije pred tem, da bi bile v družbenih medijih označene kot politične, zlasti kadar so kritične do aktualne vlade.
34. Zagotoviti, da nove tehnologije, ki temeljijo na algoritmih in programih, niso močno pristranske in ne reproducirajo diskriminatornega vedenja, ter ozaveščati o tem.

IV. Priporočila o vključevanju vidika mladih v politike in politično zastopnost

Lokalna in regionalna raven:

35. Zagotoviti načine za smiselno, nestransko in presečno udeležbo mladih v lokalni skupnosti, pri čemer je treba posebno pozornost nameniti podeželskim območjem, in v lokalni politiki.
36. Okrepiti dialog med mladimi in lokalnimi politiki, zagotoviti nadaljnje ukrepe in spodbujati pobude za ponovno vzpostavitev zaupanja med izvoljenimi uradniki, političnimi strankami in mladimi državljani.
37. Razmisliti o tem, da bi bili na lokalnih volitvah mladi kandidati na liste vključeni po sistemu zadrge, ter zagotoviti usposabljanje in mentorstvo za mlade, da bi jih spodbudili h kandidiranju na volitvah.

Raven držav članic:

38. Zagotoviti načine za smiselno udeležbo mladih v nacionalnih politikah, na primer s priznavanjem nacionalnih mladinskih svetov in njihovih mrež ter sodelovanjem z njimi.
39. Spodbujati sodelovanje s podmladki političnih strank in mladinskimi nevladnimi organizacijami, da bi dodatno okrepili udeležbo na volitvah in politično udejstvovanje na splošno, ter zagotoviti, da so interesi mladih vključeni v politične programe, tudi prek posvetovanja z ustreznimi in reprezentativnimi mladinskimi organizacijami.
40. Izvajati mladinske politike, ki temeljijo na dokazih, na vseh ravneh in povečati financiranje raziskav o mladinskih zadevah ter zagotoviti pregledno zbiranje podatkov, razčlenjenih po spolu in starosti.
41. Povečati naložbe v skladu s prednostnimi nalogami mladih na nacionalni ravni, zlasti za prikrajšane skupine.

42. Okrepiti dialog in usklajevanje med ministrstvi, pristojnimi za mladinske zadeve, da se dosežeta učinkovitejše oblikovanje in ocenjevanje politik.
43. Razmisliti o političnih mandatih za mlade po sistemu zadrge, da se zagotovi prostor za mlade v uradni politiki, in vključiti vprašanja, ki se nanašajo posebej na mlade, v politične programe političnih strank.
44. Okrepiti razvoj in financiranje mladinskih krovnih in političnih organizacij ter organizacij civilne družbe na nacionalni ravni.
45. Zagotoviti dostopnost informacij tudi prek spletnih platform o volilnih postopkih in razmisliti o ciljnih kampanjah, usmerjenih v mlade, zlasti pred volitvami, s posebnimi informacijskimi paketi za volivce, ki prvič volijo.

Raven EU:

46. Spodbujati izmenjavo mnenj in zbiranje podatkov o učinku znižanja starostne meje za pridobitev volilne pravice na 16 let ter znižanja starosti za kandidaturo.
 47. Okrepiti sodelovanje med krovnimi mladinskimi organizacijami EU in mladinskimi sekcijami političnih strank EU.
 48. Vzpostaviti mehanizem za oceno učinka z vidika mladih, s katerim bi zagotovili, da se za vso novo zakonodajo in politiko EU izvede ocena učinka, osredotočena na mlade, ki vključuje tudi posvetovanje z mladinskimi organizacijami in mladinskimi strokovnjaki na ravni EU ter razvoj blažitvenih ukrepov, če se ugotovi negativen učinek.
 49. Konkretno si prizadevati, na primer z dolgoročnimi in ciljno usmerjenimi kampanjami, da bi povečali udeležbo mladih na volitvah v Evropski parlament, ter razmisliti o možnosti, da bi bili na evropskih volitvah mladi kandidati na liste vključeni po sistemu zadrge.
-